

Stockholms
stad

**Stödmaterial för barnrättsperspektiv inom
socialtjänsten**

Stödmaterial för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten

2017, Första upplagan, första tryckningen

Arbetsgrupp och medförfattare:

Katarina Munier

Emma Braconier

Astrid Thornberg

Anna Forsström

Maj-Stina Samuelsson

Elin Fischer

Marianne Gabrielsson

Lii Drobus

Uppdragsansvarig:

Annelie Sjöberg

Ansvarig förvaltning:

Socialförvaltningen, Stockholms stad

Tack till:

Sandra Patel Seropian och Maria Thell på

föreningen Maskrosbarn som granskat stödmaterialiet.

Bilderna i stödmaterialiet är hämtade från Stockholms stads mediabank och bilderna i bilagan

”Goda exempel” är egna fotografier som tagits i samband med uppdraget.

Innehåll

Inledning.....	3
1. Barnets rätt till delaktighet	8
2. Att beakta barnets bästa	20
3. Samverkan.....	21

Bilagor:

Exempel på frågor som kan ställas i ärenden där en förälder är aktuell

Goda exempel i Stockholms stad

Inledning

Stödmaterialiet är ett komplement till övriga dokument inom området och ska bidra till en förståelse för hur ett aktivt arbete med FN:s konvention om barnets rättigheter kan genomföras inom socialtjänstens olika verksamhetsområden.

De artiklar som främst kommer att beröras är artikel 3 om barnets bästa och artikel 12 om barnets rätt att framföra sina åsikter och få dem beaktade.

Ordet barnperspektiv används på flera olika sätt med olika betydelser. I det här materialet utgår vi från definitionerna nedan. För att uppfylla barnrättsperspektivet behöver vi ha med oss både ett barnperspektiv och barnets perspektiv.

Med barn avses en person under 18 år.

Barnperspektiv

Vuxna ser barnet, strävar efter att förstå det och vidtar åtgärder som de bedömer vara till barnets bästa.

Barnrättsperspektiv

Vid varje beslut eller åtgärd som rör barn beakta att dess rättigheter enligt barnkonventionen tas till vara.

Barnets perspektiv

Vad barnet själv upplever, beskriver och tycker. Här krävs att barnet själv har fått säga sin mening.

Ett barnrättsbaserat synsätt kräver att varje barn erkänns, respekteras och skyddas som rättighetsbärare med en individuell personlighet, egna behov och intressen samt personlig integritet.

*Barnrättighetsutredningen
SOU 2016:19*

Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad

I Stockholms stad finns ett program för barns rättigheter och inflytande som är antaget av kommunfullmäktige. Det ska stödja alla stadens verksamheter i arbetet med att leva upp till FN:s barnkonvention och den lagstiftning som finns i Sverige.

Alla medarbetare ska ha kunskap om innehållet i programmet och verksamheterna ska jobba aktivt med frågorna.

Programmets fokusområden:

1. Beslutsfattare och medarbetare ska beakta barnperspektivet och omsätta barnets rättigheter i alla beslut, uppdrag och i det dagliga arbetet.
2. Barns rätt till likabehandling och skydd mot diskriminering ska säkerställas.
3. Barn ska ges förutsättningar att uttrycka och få sina åsikter respekterade.
4. Barn och vuxna ska ha kunskap om barnets rättigheter och vad de innebär i praktiken.
5. Barn ska vara trygga och skyddas mot psykiskt och fysiskt våld.

Det här stödmaterialet utgår från programmet och är avsett som en hjälp för alla som arbetar inom socialtjänsten att förverkliga barnkonventionens krav i fråga om barns delaktighet och att beakta barnets bästa.

För att kunna använda stödmaterialet på ett bra sätt behöver du läsa igenom programmet noggrant.

Läs även Stockholms stads barnombudsmans ”Stödmaterial för att pröva barnets bästa”.

Övrigt relevant material

För att fullt ut kunna leva upp till barnkonventionens krav är det viktigt att ta del av det material på www.barnombudsmannen.se som är relevant för socialtjänsten. Där finns bland annat:

- Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 14 (2013) om *Barnets rätt att få sitt bästa sätt i främsta rummet*
- *Uppnå kvaliteten i beslut som rör barn och unga*
- *Unga Direkt – en metod för att lyssna till barn*

Inom Stockholms stad finns även riktlinjer för respektive verksamhetsområde och för vissa områden finns även särskilda stödmaterial om barnperspektiv anpassat för verksamheten.

Läs även Socialstyrelsens *Bedöma barns mognad för delaktighet*.

Förutsättningar för genomförande

Att utveckla arbetssätt är ett långsiktigt arbete och det krävs resurser och uppföljning för att önskvärt resultat och faktisk förändring ska uppnås. Barnombudsmannen på nationell nivå har i sitt faktablad *Att arbeta praktiskt med barnkonventionen* presenterat en rad faktorer som visar sig framgångsrika när kommuner, landsting eller statliga myndigheter ska integrera ett barnperspektiv i sina verksamheter:

- **Ledningens** entydiga stöd och engagemang
- Arbeta in perspektivet i **centrala styrdokument**
- **Utbildning och information**
- Utgå från **befintliga arbetsprocesser**
- Ekonomiska och personella **resurser**
- **Dialog** och erfarenhetsöverföring
- **Uppföljning** och utvärdering

För att kunna bedriva arbetet med barnrättsperspektiv på ett bra sätt kan det vara lämpligt att varje berörd förvaltning och verksamhetsområde inom socialtjänsten **tar fram en plan där det beskrivs hur arbetet med barnrättsperspektiv ska bedrivas** utifrån dessa punkter.

Att göra barnrättsperspektivet levande i din verksamhet

En viktig del för en lyckad implementering är att se över om kompetensutveckling behövs och i så fall vilken och till vem. Det kan se olika ut beroende på vilka kompetenser som redan finns och vilket område inom socialtjänsten du verkar inom.

Enkla men regelbundna metoder kan ge goda resultat. Som att ha barnrättsperspektivet som en punkt på ärendedragningar och handledningar och/eller att testa att tillsammans göra exempelvis barnkonsekvensanalyser. I faktiska ärenden eller fiktiva. Det är också bra med återkommande tillfällen där medarbetare får möjlighet att dela med sig av erfarenheter och lära av varandra.

Fundera över vilka metoder som är lämpliga att använda i just er verksamhet och vilket material som krävs.

Ett sätt att implementera barnrättsperspektivet kan också vara att en person i en förvaltning ges ett särskilt ansvar, med uppdrag att stödja alla verksamhetsområden och enheter med att ta fram en plan för arbetet och ansvara för uppföljning.

Läs gärna *Från nyhet till vardagsnytta – om implementeringens mödosamma konst* från Folkhälsomyndigheten.

Stödmateriallets tre delar

Del 1.

Barnets rätt till delaktighet. Här beskrivs viktiga delar av arbetet med dialog med barn och unga, både i grupp och i individärenden.

Del 2.

Att beakta barnets bästa. En vägledning om barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor.

Del 3.

Samverkan. Om behovet av samverkan för att uppnå en helhetssyn på barnets situation.

1. Barnets rätt till delaktighet

Varför prata med barn?

Enligt svensk rätt ska barn betraktas som fullvärdiga medborgare och kompetenta individer som ska bemötas med respekt i alla sammanhang. Specifika behov och intressen ska beaktas vid beslut och åtgärder som rör barnet. Det räcker inte med allmänna utgångspunkter om vad som skulle vara bra för barn i en viss given situation. Varje barn har rätt att få sina behov tillgodosedda utifrån sina grundläggande rättigheter. När en åtgärd rör ett barn ska barnet få relevant information. Barnet har rätt till information i ärenden som det påverkas direkt eller indirekt av oavsett om det är barnet självt eller en vårdnadshavare som är aktuell hos socialtjänsten, om det inte föreligger hinder utifrån exempelvis sekretess.

Informationen bör ges så tidigt som möjligt, dels för att information kan lugna i en kanske obekant och skrämmande situation, dels för att barnet ska kunna ge uttryck för sin inställning tidigt i processen.

Informationen behöver vara anpassad till barnets ålder och mognad. Barnet måste förstå syftet med varför hen tillfrågas och få information om vilket stöd som finns att få och vilka rättigheter som barnet har i kontakten med socialtjänsten. Det kan handla om exempelvis vem som får reda på det barnet berättar, möjlighet att få ta med en stödperson och att få välja om föräldrarna ska vara med eller inte. Det är viktigt att ta reda på om barnet kunnat ta emot och förstå den information som lämnats.

Ett barn ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Ett barn kan framföra sina åsikter muntligt, skriftligt eller på annat sätt. **Om barnet inte framför sina åsikter, ska hens inställning så långt det är möjligt klarläggas på annat sätt.** Barnet ska känna att dess medverkan har betydelse och att synpunkterna tas på allvar. Ett barn har däremot ingen skyldighet att berätta vad de tänker, tycker eller önskar. Om barnet inte vill yttra sig ska det respekteras. I sådant fall behöver barnets inställning så långt det är möjligt klarläggas på annat sätt. Behovet av att klarlägga barnets inställning är särskilt stort i de fall då barnet är i behov av skydd.

Att träffa socialtjänsten

För många barn är det svårt och kämpigt att prata med socialtjänsten och föra fram sina tankar och åsikter. Goda förutsättningar och trygga miljöer behöver därför skapas. Det kan handla om att det ska finnas tillräcklig tid för att kunna få förtroende för socialsekreteraren/-familjerättssekreteraren/familjebehandlaren. En inbjudande och varm miljö underlättar ofta samt att få möjlighet att föra fram sina åsikter på olika sätt. En del barn har svårt att berätta och formulera sig och kan behöva få möjlighet att rita eller berätta med hjälp av en tidslinje eller andra hjälpmedel.

Beroende på barnets förutsättningar och situationen kan olika metoder behöva användas för samtalet. Några metoder som kan användas finns beskrivna i bilagan med goda exempel.

Modell för barns deltagande

Roger Hart, sociolog som arbetat vid bland annat Unicef, har presenterat en modell som kan användas för att värdera barns och ungas deltagande i frågor som berör dem.

- De första tre stegen innebär inget deltagande
- De två följande stegen innebär viss delaktighet
- De tre översta stegen innebär delaktighet i någon form.

Oavsett om frågan rör ett individuellt barn eller en grupp av barn är det bra att fundera över var i trappan det är lämpligt att befinna sig i inför varje dialog med barn.

Ett minimum för att uppnå FN:s barnkonvention inom socialtjänsten är att **steg fem är uppfyllt och att hänsyn tagits till barnets åsikter.**

Snabbcheck av barnets delaktighet i ett socialtjänstämne

Information

- Finns det ett barn som berörs direkt eller indirekt?
- Har barnet fått relevant information?
- Av vem inom socialtjänsten har barnet fått information?

Inflytande och delaktighet

- Vet barnet varför det tillfrågas?
- Har barnet fått föra fram sina åsikter?
- Hur har barnets åsikter beaktats?

Återkoppling

- Har barnet fått återkoppling och information om vad som har beslutats och hur barnets bästa har beaktats?

Barn och unga med funktionsnedsättning

Att samtala med barn med särskilda svårigheter eller funktionsnedsättningar kan ställa speciella krav på handläggaren vad gäller kunskap, erfarenhet och inlevelseförmåga. Barnet bär på en stor och unik kunskap om hur det är att vara just det barnet med färdigheter och begränsningar. Barnet kan behöva erbjudas stöd anpassat till funktionsnedsättning och ålder för att utöva sin rätt till delaktighet. Det är klokt att planera in extra gott om samtalstid för kontaktskapande och kommunikation, alternativt flera korta besök beroende på hur behovet ser ut. Speciella kommunikationshjälpmedel kan behövas (se även "Lyssna på oss!" från Handikappförbunden och www.opratat.se).

Ska barnets vilja styra beslutet?

Barns rätt att bli hörda och tagna på allvar innebär inte att det är barnets vilja som avgör vilka beslut som ska fattas och vilka åtgärder som ska vidtas. Barnets vilja är en del av bedömningen av barnets bästa och ska alltid synliggöras i beslutet. Om det finns en konflikt mellan *barnets vilja* och *barnets bästa* behöver det beskrivas i besluts-underlaget. Barn har rätt att få uttrycka sin vilja men de har samtidigt rätt att slippa ta ansvar för svåra beslut. Barnet behöver också få veta varför beslutet inte blev som hen önskade. Om inte den återkopplingen ges och når fram finns det risk för att barnet upplever att hen inte blir tagen på allvar och därför känner sig ännu mer maktlös än tidigare.

Delaktighet på gruppnivå

Barn har rätt till delaktighet både i de fall där barnet berörs på individnivå och när barnet ingår i en grupp av barn som berörs. Det kan därför vara bra att inrätta forum för barns inflytande på varje förvaltning som barn själva har möjlighet att vara med och utforma. Att jobba med barns delaktighet på gruppnivå är också ett sätt att utveckla verksamheten, så att den blir bättre inte enbart för det enskilda barnet utan för barn även framåt.

För att kunna diskutera ett ämne behövs en grundförståelse och det är därför viktigt att förklara för barnet varför dialogen genomförs. För att få rätt nivå på förväntningarna och få in synpunkter som kan leda till reellt inflytande behöver barnet också veta vad som kan påverkas och inte. En tidig återkoppling är grundläggande för att bekräfta barnet i att det har inflytande. Barnet behöver få veta hur synpunkterna har hanterats och på vilket sätt de har påverkat socialtjänsten. Det är viktigt att det som framkommer i dialogerna får ge avtryck och det bör därför göras en utvärdering av hur barn och ungas synpunkter har påverkat slutresultatet.

Inom socialtjänsten är det särskilt viktigt att vara tydlig med att deltagande i till exempel fokusgrupper är frivilligt och att deltagande inte påverkar den övriga kontakten med socialtjänsten, till exempel vilket stöd som beviljas.

En metod för att lyssna till barn är Barnombudsmannens *Unga direkt*. En annan metod för att lyssna på barn som brukare är Västernorrlandsmodellen.

Viktigt att tänka på för att skapa delaktighet och inflytande på gruppnivå

- **Att det är på riktigt, det som sägs ska få ge avtryck.**
- **Att processen är förankrad politiskt.**
- **Att processen är inkluderande och representativ.**
- **Att återkopplingen är tydlig, rak och ärlig.**

Delaktighet i individärenden gällande barn och unga

I utredningar enligt 11 kap. 1 § SoL, av barn som kan vara i behov av skydd eller stöd, ska det ingå en bedömning av barnets bästa i själva utredningen. Det gäller även i familjerättens utredningar om vårdnad, boende och umgänge. Det förutsätter en hög nivå av delaktighet från barnets sida genom hela handläggningsprocessen: förhandsbedömning, utredning, beslut, eventuellt tillsättande av insats, genomförande av insats och uppföljning. Samma gäller för de barn som utreds för insatser inom LSS.

Att barnet kommer till tals innebär att barnet får en möjlighet att uttrycka sina åsikter och berätta om sina erfarenheter

Inledningsvis behöver barnet få information, formulerad utifrån ålder och mognad, om vilken roll du som utredare har i förhållande till barnet och varför ni träffas. Syftet med samtalen är att få en bild av barnets vilja och livssituation. Tänk på att ställa öppna frågor. Även om det är angeläget för utredningens skull att få in ett så gediget underlag som möjligt är det samtidigt viktigt att barnet aldrig ”luras in” i att berätta mer än vad det egentligen vill. Handläggaren måste hela tiden vara tydlig med sammanhanget, ramarna och att uppgifterna kan komma att ingå i utredningen. Efter varje samtal ska barnet få information om vad som kommer hända i nästa steg. Barnet bör erbjudas ett avslutande samtal och informeras om vad utredaren har kommit fram till i utredningen.

Barnet får då möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter på utredarens förslag. Även små barn har rätt till information.

En bra beskrivning av arbetet med samtal med barn finns i Social-styrelsens *Bedöma barns mognad för delaktighet* och i Stiftelsen Allmänna Barnhusets *Att intervjua barn – vägledning för socialsekreterare*. Det finns också filmer på www.stockholm.se under rubriken *”Samtal med barn i socialtjänsten”*.

Vid korta kontakter

Utgångspunkten är att barns rätt till delaktighet gäller även vid korta kontakter, men det kan ibland behöva anpassas utifrån situationen. Barnet har alltid rätt till information om det som händer. Det är också viktigt att försöka ge den återkoppling som kan ges i stunden på de tankar och åsikter som barnet framför.

Delaktighet i samband med insats

När en insats riktar sig till ett barn bör barnet, om det är lämpligt, få kännedom om vilka insatser det är, vad som är målet och hur planeringen ser ut. Barnet behöver ges möjlighet att vara delaktig i ett tidigt skede, till exempel i samband med genomförandeplanen för att kunna vara delaktig och påverka hur insatsen ska utformas och vilka mål som är viktiga. Sedan bör barnet också få möjlighet att föra fram sina synpunkter löpande. Vid uppföljningar ska barnet få delta och beskriva sina upplevelser och önskemål. En viktig fråga är om barnet självt uppfattar att insatsen lett till förändringar till det bättre. Hänsyn ska tas till barnets åsikter.

Det är avgörande att barnet ges tillräckligt med tid, antingen ensam, med vårdnadshavare eller en stödperson. Stäm av med barnet vilka som ska vara med.

Fundera också över hur mötet ska gå till och vilken plats som är lämplig även utifrån barnets behov.

Då insatser ibland pågår under en lång tidsperiod är det bra om barnet ges möjlighet att skatta måluppfyllelse och sin egen delaktighet. Ge gärna frågorna både muntligt och skriftligt om möjligt.

Delaktigheten ska i alla delar anpassas efter det individuella barnets situation och förutsättningar.

Tips!

Exempel på olika metoder/material som kan vara bra att använda vid samtal med barn är: Cafcass, Tre husen i Signs of safety, nätverkskarta, tejpning. Det kan vara bra att tillsammans med barnet bestämma ett ”stopptecken” som barnet kan använda om det inte vill svara.

Juridiska förutsättningar i utredningar och insatser rörande barn

Utgångspunkten i en **förhandsbedömning** är att samtal med barnet sker med vårdnadshavarnas samtycke. I vissa fall kan dock barn som har tillräcklig ålder och mognad samtala med socialtjänsten även utan vårdnadshavares samtycke. Se JO 3891-2014 2016-06-14. Samtal med barn under en förhandsbedömning som inte har en sådan ålder och mognad att de själva kan bestämma om sin medverkan, kan dock inte hållas utan vårdnadshavares samtycke.

I utredningar enligt 11 kap. 1 och 2 § SoL som handlar om barn i behov av skydd eller stöd har socialtjänsten rätt att tala med barn även utan vårdnadshavarnas samtycke.

Barn som bevittnat våld i hemmet: enligt SoS föreskrifter 2014:14 ska utredning enligt 11 kap. 1 och 2 § SoL alltid inledas. Därmed finns möjlighet att samtala med barn som bevittnat våld även utan vårdnadshavarnas samtycke.

Delaktighet i individärenden inom vuxen

När?

När en förälder är aktuell hos socialtjänsten kan även barnet ibland påverkas påtagligt, direkt eller indirekt. Barnet bör då få information och möjlighet till delaktighet. Situationer där barnet påverkas i hög grad kan vara vid insatser i hemmet, exempelvis boendestöd. Andra exempel där barnet påverkas direkt är vid beslut om behandlingsplacering för den vuxne eller vid placering i skyddat boende. Glöm inte umgängesbarn och partners barn.

För att tala med barnet när det är föräldern som är aktuell hos socialtjänsten krävs medgivande både från den berörda föräldern samt från eventuell ytterligare vårdnadshavare. Det är viktigt att iaktta sekretessbestämmelserna.

Om familjen är aktuell även inom andra verksamhetsområden bör en intern avstämning göras för att se vilken enhet som är mest lämpad att prata med barnet, utifrån till exempel tidigare kontakter, ansvarsområden med mera. Det är dock alltid den enhet som ansvarar för den insats (till föräldern) som barnet berörs av som också har huvudansvar för att ordna så att barnet får information m.m.

Samtalet

Barnet behöver få tydlig information om syftet med samtalet och få veta vad som kommer att hända med det som sägs. Frågorna och upplägget behöver vara anpassat till barnets ålder och mognad.

En bra vägledning finns i Socialstyrelsens *Bedöma barns mognad för delaktighet*. Där finns också en översikt över barns utveckling.

Viktigt!

Om en vuxen blir aktuell inom socialtjänsten – fråga alltid om hen har barn!

Motivera

Föräldrar kan ibland vara oroliga och tveksamma till att socialtjänsten pratar med barnet, bland annat för att barnet ska få veta för mycket och ges för stort ansvar. Det är därför viktigt med tydlig information om barnets rättigheter och om att barn brukar må bra av att få information anpassade efter sina förutsättningar samt att få tala om hur situationen är för dem, inge hopp och prata om vad som kan göras för att förbättra situationen för barnet.

Om barnet far illa

Om barnet behöver stöd eller skydd utifrån föräldrarnas situation ansvarar enheten för att information om detta kommer barn och unga till dels.

Juridiska förutsättningar när en förälder är aktuell för insats eller utredning

Vid utredning och/eller insats till den vuxne: socialtjänsten kan inte tala med barnet om den vuxne motsätter sig det.

Information rörande den vuxne är sekretessbelagd i förhållande till barnet. Innan samtalet med barnet behöver det därför göras en överenskommelse med den vuxne om vad barnet kan få veta om den vuxnes situation och kontakt med socialtjänsten. Tänk också på att barnet under vissa omständigheter också kan ha rätt till egen sekretess i förhållande till vårdnadshavaren.

En utredning ska avse uppgifter som har betydelse för beslut i ärendet. En utrednings omfattning begränsas även genom förordningen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten.

Dokumentation rörande barn i ett vuxenärende får i enlighet med detta begränsas till när uppgifterna har betydelse för beslut om insats eller annat stöd i ärendet.

Ålder och mognad

En av utgångspunkterna är att alla barn har rätt att fritt uttrycka sina åsikter, varvid barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Men vad innebär det? Det finns ingen nedre åldersgräns för när barn ska få komma till tals och bli lyssnade på, och det är viktigt att miljön känns trygg för barnet och att metoder och arbetssätt är väl anpassade till barnets förutsättningar. Man måste i varje enskilt ärende bedöma barnets förmåga att förstå det hen ska uttrycka sin åsikt om. Ett stort ansvar ligger här på den vuxne i att anpassa information och bemötande utifrån barnets behov och förmågor.

Situationen och informationen behöver också anpassas utifrån det barnet har faktisk möjlighet att vara med och bestämma om.

Begreppet mognad handlar om förmågan att förstå och bedöma vilka konsekvenser den aktuella frågan medför. Ett yngre barn behöver troligen mer ledning än ett äldre barn. Det är viktigt att ta hänsyn till individuella skillnader i barns förmåga vid samma ålder och hur de reagerar i olika situationer. Barn söker trygghet i sina relationer. Det innebär att de kan utveckla en följsamhet när de talar med vuxna.

I samtal med barn finns därför en risk för att den vuxne snarare får sina egna hypoteser bekräftade, än får höra barnets egna åsikter. Barnet kan vara mån om att leva upp till personalens eller andra viktiga personers förväntningar i stället för att tala utifrån sina egna erfarenheter och upplevelser. Barnet kan också bära på känslor av lojalitet, rädsla och omsorg om andra människor omkring sig, vilket kan påverka barnets förmåga att berätta.

Viktig vägledning finns i Socialstyrelsens *Bedöma barns mognad för delaktighet*. Där finns också en översikt över barns utveckling.

Ensamkommande barn

Ensamkommande barn har ofta varit med om både våldsamma konflikter, uppskakande förluster och en farlig flykt till Sverige. Dessa erfarenheter kan påverka både deras psykiska hälsa, mognad och utveckling. Samtidigt har många också resurser och egenskaper som gör att de klarar av att hantera de risker de utsatts för. Många av barnen har utvecklat en stark förmåga att ta stort ansvar för sin livssituation. Viktigt därför att både avlasta ansvar och stötta och uppmuntra barnens kompetens, delaktighet och medinflytande i frågor som rör dem.

Där samtycke från vårdnadshavare krävs är det istället barnets gode man eller särskilt förordnade vårdnadshavare som ska kontaktas.

Att arbeta med tolk

När det behövs tolk är det viktigt att tänka på:

- Att tala via tolk tar oftast längre tid än att bara kommunicera på ett språk; två språk = dubbel samtalstid.
- Tala lugnt, tydligt och i lagom korta pass så att tolken hinner tolka. Lämpligen en till två meningar i taget.
- Ställ kontrollfrågor för att göra dig klar över hur mycket av informationen som gått fram till den unge.
- Sammanfatta det ni talat om innan samtalet avslutas.

Socialstyrelsen har tagit fram en folder som heter *Att samtala genom tolk* och på Tolkservicerådets hemsida finns en film om att samtala genom tolk.

2. Att beakta barnets bästa

I allt som socialtjänsten gör har vi en skyldighet att särskilt beakta det berörda barnets bästa. Det betyder att vi ska analysera våra beslut och insatser utifrån hur dessa påverkar barnet, både positivt och negativt. Barnchecklistor och barnkonsekvensanalyser är ett sätt att omsätta barnkonventionen i praktisk handling i det dagliga arbetet. Det räcker inte att endast bedöma barnets bästa utifrån forskning och beprövad erfarenhet, utan det enskilda barnet som ärendet gäller måste sättas i centrum och erbjudas delaktighet. Stockholms stads barnombudsman har tagit fram ett stödmaterial som gäller för alla verksamheter i staden och som det är viktigt att ta del av.

”Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet.”

FN:s konvention om barnets rättigheter (3.1)

Läs!

Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 14 (2013) om *Barnets rätt att få sitt bästa satt i främsta rummet*.

Utredningar inom den sociala barn- och ungdomsvården utgår i sig från barnets bästa och en bedömning av vad som är bäst för barnet ska ingå i själva utredningen. Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande. Därmed **finns som regel inget behov av att göra en separat barnkonsekvensanalys eller barnchecklista** i dessa ärenden.

Däremot i socialtjänstärenden gällande en vuxen person utgår utredningen och insatsen från den vuxnes behov och åsikter. I de fall där ett barn påverkas direkt eller indirekt behöver ansvarig handläggare göra en särskild analys och bedömning av hur besluten påverkar barnet.

Barnkonsekvensanalyser

En barnkonsekvensanalys innebär att man utreder och dokumenterar vilka konsekvenser ett beslut får för barn. Det är när ett beslut kan få påtagliga konsekvenser för barn som en barnkonsekvensanalys bör göras. Det kan till exempel handla om påtaglig inverkan på grund av insatser i hemmet, placering av en förälder på behandlingshem, placering av en förälder i skyddat boende (där barnet eventuellt också följer med), ekonomiskt bistånd som får stor påverkan på barnets situation eller på grund av bostadsfrågor eller andra frågor som tydligt berör barnets livssituation.

Barnkonsekvensanalysen är en del av beslutsunderlaget och det är därför alltid den enhet som fattar ett beslut som också har ansvar för att göra en barnkonsekvensanalys.

Analysen bör göras tidigt i processen för att kunna påverka beslutet, till exempel utformningen av insatsen eller det ekonomiska biståndet till den vuxne.

En barnkonsekvensanalys är inte en utredning av barnets behov av stöd och skydd. Det som ska utredas och bedömas i analysen är hur det beslut som socialtjänsten kommer att fatta gällande den vuxne, kan komma att påverka barnets rättigheter. Det är alltså inte en bedömning av exempelvis hur föräldrarna förhåller sig till sitt barn eller om barnet har behov av stöd.

En barnkonsekvensanalys kan göras utifrån ett barns bästa, en grupp barns bästa eller barns bästa i allmänhet med utgångspunkt i en specifik frågeställning eller åtgärd.

Hur gör jag en barnkonsekvensanalys?

En enkel metod är att **först redovisa möjliga ställningstaganden och därefter stämma av vilka av barnet/barnens rättigheter som påverkas av beslutet**. Prioritera de viktigaste av barnets rättigheter som påverkas mest av beslutet. Utifrån de berörda rättigheterna kan det sedan punktats upp **på vilket sätt de påverkas, positivt eller negativt**.

Det ger en lättöverskådlig bild av situationen och ett underlag för motivering till beslut.

Alla barn ska bli respekterade och ha lika värde. Inget barn får diskrimineras på grund av barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares bakgrund, hudfärg, kön, sexuella läggning, språk, religion, åsikter, sociala ursprung eller funktionsnedsättning.

Plus för barnet	Minus för barnet
<i>T.ex. påverkas skolgången? Plus eller minus?</i>	
<i>T.ex. påverkas kontakten med förälder? Plus eller minus?</i>	
<i>T.ex. påverkas rätten till bostad? Plus eller minus?</i>	
<i>T.ex. påverkas rätten till en god hälsa?</i>	
<i>T.ex. påverkas rätten till likabehandling och att inte diskrimineras?</i>	
<i>Osv.</i>	

Viktigt att fundera över i samband med en barnkonsekvensanalys:

- Barn är inte en homogen grupp utan har **olika förutsättningar och behov**.
- Finns det **motsättningar mellan olika barns intressen**?
- Finns det **motsättningar mellan kortsiktiga och långsiktiga intressen**?
- Finns det **intressekonflikter** med vuxnas behov eller andra intressekonflikter?
- Behövs **kompenserande** åtgärder?
- Vilka **åsikter har föräldrarna**?
- Vilka **åsikter har barnet**?

Det är viktigt att vårdnadshavare och barn är delaktiga i analysen.

Analysen ska **dokumenteras!**

För att komma igång och tänka kan det vara bra att ha tydliga områden att utgå ifrån – påverkas till exempel barnets rätt till säkerhet och trygghet av beslutet? Positivt eller negativt? Områdena nedan är hämtade från barnkonventionen.

Snabbguide till hur barnkonsekvensanalys vid beslut i ett socialtjänstärende kan göras

Exempel

Identifiera vilka av barnets rättigheter som påverkas

- Ta hjälp av barnkonventionen.

Fundera över plus/- minus

- Redovisa i plus/minus-listan vilka rättigheter som du har identifierat.
- Notera för varje område på vilket sätt barnets rättigheter påverkas negativt/positivt av olika beslutsalternativ.

Analysera resultatet av plus/minuslistan

- Stäm av mot "Viktigt att fundera över i samband med en barnkonsekvensanalys:"
- Vilket beslut är lämpligt att fatta och hur påverkas beslutet av analysen?
- Behövs kompensatoriska åtgärder?

Dokumentera

- Det ska framgå på vilket sätt barnets behov beaktats och hur det påverkat beslutet. Det gäller både vid positiva och negativa beslut.

Ibland kan det behövas **kompensterande åtgärder** i samband med ett beslut. Det kan bli aktuellt när barnets bästa inte fullt ut tillgodoses genom det fattade beslutet utan ytterligare stöd, insatser eller bistånd behövs.

Barnchecklistor

Inom socialtjänsten ska en barnkonsekvensanalys oftast göras när barn påverkas av ett beslut men i vissa fall, främst i övergripande frågor, kan det räcka med att stämma av med en barnchecklista.

Vilka frågor bör en barnchecklista innehålla?

- Information om ärendet
- Berörs barn, direkt eller indirekt, av ärendet?
Ja. På vilket sätt? Nej. Motivera varför.
- Hur ser det ut för flickor respektive pojkar?
- Hur ser nuläget för barn ut?
- Hur har barns lika värde beaktats och hur har det säkerställts att inget barn har diskriminerats? *Beskriv på vilket sätt.*
- Främjar beslutet barns rätt till utveckling? *Beskriv på vilket sätt.*
- Bidrar ärendet till jämställdhet utifrån de nationella jämställdhetspolitiska delmålen? *Beskriv på vilket sätt.*
- Främjar ärendet barn säkerhet och trygghet? *Beskriv på vilket sätt.*
- Främjar beslutet det 6:e jämställdhetspolitiska delmålet? *Beskriv på vilket sätt.*
- Har barn kunnat få insyn och ge synpunkter på ärendet?
Ja. På vilket sätt? Nej. Motivera varför.
- Har flickor och pojkar fått insyn och gett synpunkter i samma utsträckning? *Beskriv på vilket sätt.*
- Har ärendet positiva eller negativa konsekvenser för barns rättigheter, på kort och på lång sikt? *Beskriv på vilket sätt.*
- Innebär ärendet vid en helhetsbedömning att barnets/barns bästa sätts i främsta rummet?
Ja. På vilket sätt? Nej. Motivera varför.
- Hur tillgodoses flickors respektive pojkars bästa? *Beskriv på vilket sätt*
- Förslag till alternativ eller tillägg till beslutet, projektet eller åtgärden för att bättre tillgodose barnets rättigheter och behov.
Beskriv på vilket sätt.

Se även Stockholms stads barnombudsmans "Stödmaterial för att pröva barnets bästa"

Är barnets bästa alltid styrande även i ärenden som primärt berör vuxna?

När det är föräldern som är aktuell hos socialtjänsten är barnets bästa inte styrande för beslutet men det ska dokumenteras hur barnets bästa beaktats.

I de fall barnets bästa måste vika för andra intressen är det särskilt viktigt att analysen finns dokumenterad – och varför den avvägningen görs.

Barnets synpunkter ska redovisas kortfattat och de ska också beskrivas hur dessa vägts in i bedömningen.

Prata med föräldrar om föräldraskapet

Enligt barnkonventionen har föräldrar huvudansvaret för sina barn och det är viktigt att ha en löpande dialog med dem om barnet och om föräldraskapet. Föräldrar känner i de allra flesta fall sina barn väldigt väl och kan ge viktig information om barnets personliga egenskaper och behov.

Dialogen är också viktig för att hjälpa föräldern att tänka kring sitt föräldraskap och göra det tillåtet att ventilera frågor och funderingar.

Det gäller även när den aktuella föräldern inte är den förälder som barnet bor stadigvarande hos eller är vårdnadshavare.

Exempel på frågeområden finns i bilaga.

I samband med övergripande beslut och tjänsteutlåtanden

Modellen för barnkonsekvensanalyser kan användas även inför övergripande beslut inom socialtjänsten som direkt eller indirekt påverkar barn.

I samtliga övergripande beslut och tjänsteutlåtanden ska det redovisas om barn berörs, direkt eller indirekt. Om barn berörs ska en barnkonsekvensanalys genomföras eller – i vissa fall – barnchecklista (se sidan 23).

Barnkonsekvensanalys och barnchecklista - vad menas?

Begreppen barnkonsekvensanalys och barnchecklista används i många sammanhang och det kan ibland vara svårt att veta vad som är vad och vad som skiljer dem åt. **För vägledning i när barnkonsekvensanalys ska göras och när barnchecklista kan användas, se stadens barnombudsmans ”Stödmaterial för att pröva barnets bästa”.**

Barnkonsekvensanalys

- Synliggöra barnets bästa i ett specifikt ärende
- Utgångspunkten är rättigheterna i barnkonventionen
- Barnets synpunkter
- Analys och motivering av barnets bästa
- Kompenserande åtgärder

Barnchecklista

- Enklare verktyg
- Få frågor för att tydliggöra hur ett beslut påverkar barn
- Syftet är att barnperspektivet och barnrättsperspektivet ska uppmärksammas innan beslut fattas

3. Samverkan

Barnfamiljer kan ofta vara aktuella inom flera verksamheter samtidigt inom socialtjänstens olika områden och även inom hälso- och sjukvården.

Det är viktigt att vid aktualisering och utredning av ett nytt ärende alltid undersöka om andra vårdkontakter redan finns inom socialtjänsten, elevhälsan eller inom hälso- och sjukvården. Flera studier visar till exempel att omkring en tredjedel av de patienter som har kontakt med specialiserad psykiatrisk vård också är föräldrar till barn under 18 år (Korhonen et al, 2010, Skerfving 2007, Östman & Eidevall 2005).

Intern och extern samverkan är viktig för att skapa delaktighet och inflytande för det enskilda barnet och familjen.

För att få en heltäckande bild av situationen och behoven, och för att barnet och familjen ska få tillgång till adekvata stöd samt inte ”bollas runt”, är det **oftast nödvändigt med samverkan när andra aktörer är inblandade samtidigt.**

Vid en utredning av ett barns behov av insatser, har socialtjänsten rätt att konsultera sakkunniga och i övrigt ta de kontakter som behövs för att kunna göra en bedömning av behoven. I övriga situationer gäller att socialtjänsten behöver inhämta samtycke från vårdnadshavaren för att kunna lämna ut uppgifter om barnet eller familjen till andra myndigheter.

Ofta behövs samplanering tillsammans med familjen och andra inblandade enheter.

Gemensamma möten kan innebära att information framkommer som effektiviserar utredningsprocessen för samtliga enheter. I de fall oro finns för ett barn är det viktigt att denna oro förmedlas till utredningsenheten för barn och unga. Detta gäller oavsett om barnet redan är aktuellt för utredning eller inte.

Samordnad Individuell Plan (SIP)

När ett barn aktualiseras inom verksamhetsområdet barn och unga finns inte sällan en pågående vårdkontakt, eller behov av kontakt, med t.ex. barn- och ungdomspsykiatri (BUP), habiliteringen eller barn- och ungdomsmedicinska mottagningen (BUMM).

Sedan 2010 finns lagstiftning om Samordnad Individuell Plan (SIP) som anger att när en enskild behöver insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården, och dessa insatser behöver samordnas, ska en individuell plan upprättas (2 kap 7§ SoL och 16 kap 4§ HSL). Om barnets föräldrar har kontakt med socialtjänstens eller hälso- och sjukvårdens vuxenenheter kan dessa behöva bjudas in till barnets SIP-möte.

En lättanvänd enkät för att utvärdera delaktighet i SIP-möten har tagits fram av SKL: SIP-kollen <https://sipkollen.se/sv>.

Åsikter om SIP från brukarna

”Det underlättar för oss föräldrar att vi kan ansöka om insatser direkt på mötet så har vi det gjort.”

”Det är lika viktigt det jag säger – jag har fått min röst hörd.”

”Nu slipper jag gå till alla olika personal och säga vad den andra har sagt.”

Ett organisatoriskt mellanrum uppstår när en persons, grups eller organisations ansvar, befogenheter, ambitioner, kompetens, information etcetera tar slut utan att någon annan persons, grups eller organisations tar vid. Det uppstår ett glapp, ett mellanrum i väven av hur saker och ting har organiserats. I ett sådant mellanrum kan människor, frågor och problem hamna. Ingen kanske ens ser dem, eller om de gör det vet de inte riktigt om det tillhör ens ansvar att agera eller hur. (Tyrstrup 2014, s 37)

Bilagor:

- Exempel på frågor att ställa i ett vuxenärende
- Goda exempel från Stockholm stad.

Referenslista:

- Att intervjua barn – vägledning för socialsekreterare. Stockholm: Stiftelsen Allmänna barnhuset 2010.
- Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 14 (2013) om Barnets rätt att få sitt bästa satt i främsta rummet.
- Bedöma barns mognad för delaktighet. Socialstyrelsen 2015.
- Från nyhet till vardagsnytta. Statens folkhälsoinstitut 2007.
- Kollpåsoc.se
- Lyssna på oss! Handikappförbunden 2012.
- Opratrat.se
- Unga Direkt – en metod för att lyssna till barn, BO
- Uppnå kvaliteten i beslut som rör barn och unga, BO

Bilaga 1: Exempel på frågor som kan ställas i ärenden där en förälder är aktuell

Till föräldrar

Du är här på grund av att du har gjort en ansökan om stöd till socialtjänsten. Eftersom du har barn ställer vi alltid frågor om hur ditt barn har det.

alternativt

Du är här då en anmälan har inkommit, då det visar sig att du är förälder ställer vi alltid dessa rutinfrågor.

Föräldraskap

- Hur tror du att din situation påverkar dig som förälder?
- Finns det situationer när du behöver stöd i rollen som förälder?
- Hur fungerar det när du mår bättre och när du mår sämre?
- Av de livsområden (från bedömningsinstrument/utredningsinstrument) som tagits upp, är det något särskilt som påverkar dig som förälder?
- Skulle du vilja förändra någonting?

Frågor om barn

- Hur tror du att din situation påverkar barnet/barnen?
- Finns det situationer då ditt barn behöver stöd?
- Har du eller någon annan pratat med barnet/barnen om vad din situation innebär (funktionsnedsättning, psykisk funktionsnedsättning, missbruk)?
- Av de livsområden som tagits upp, är det något särskilt som påverkar barnet/barnen? Hur märker du det?
- Hur är barnets relation med den andra föräldern ut? Finns det andra viktiga vuxna i barnets liv?
- Har något av barnen egna svårigheter?
- Om barnet har egna svårigheter, får ni idag stöd för detta?

Bilaga 2: Goda exempel i Stockholms stad

Barns rätt som anhöriga. BRA-samtal på Södermalms stadsdelsförvaltning.

I individuella *BRA-samtal* får barn 7-18 år möjlighet att uttrycka sitt behov av information, råd och stöd när de har en förälder med exempelvis funktionsnedsättning, psykisk sjukdom eller missbruk/beroendeproblematik. Syftet är att öka barnets delaktighet och handlingsutrymme. Det är också ett sätt att ge personalen stöd i *hur* anhöriga barn kan uppmärksammas på ett bra sätt. **På Södermalm erbjuds BRA-samtal till de barn som är 7-18 år och som har en förälder med missbruksrelaterad problematik.**

I samtalet är det barnet som styr utifrån *"Rätt att veta"* och *"Samtal om stöd"*. Barnet får möjlighet att ställa frågor om förälderns sjukdom och behandling och uttrycka sig om sin egen situation.

På Södermalm upplevs modellen som konkret, flexibel och enkel att använda och en styrka att vi "kan göra det här". Det blir tydligt för barnet att socialtjänsten kan vara till hjälp för dem utifrån vad de själva efterfrågar.

Den långsiktiga förhoppningen med BRA är att barnen ska få med sig att *"de här kan jag vända mig till, de har hjälpt mig förut"*.

**Vill du veta mer? Kontakta Södermalms stadsdelsförvaltning
Eller Åsa Lundström Mattsson på Allmänna Barnhuset,
asa.l.mattsson@allmannabarnhuset.se.**

*På bilden: Ann-Sofie Johansson, Anna Henley Bäcklund och
Margaretha Hartzell*

S.O.C. – Hör du mig. Östermalm.

I april 2017 anordnade *Maskrosbarn* en workshop för socialsekreterare och ungdomar för att ungdomarna skulle få möjlighet att komma till tals och vara delaktiga i att utveckla socialtjänstens arbete. Östermalm fanns med och jobbar nu utifrån det material som togs fram och med att implementera verktygen.

En av de erfarenheter som gjordes är att det aldrig går att informera för mycket och att det ofta behövs visuella stöd. Östermalm använder därför bland annat flödesscheman, en kortlek med vanliga frågor (som ungdomar har) och en ”Soc. Box” med lappar med olika ord att prata utifrån. Alla ungdomar får också ett välkomstbrev. Mötesformerna är under utveckling och ett möte med en ungdom kan nu genomföras som en promenad eller en fika. Ledorden är delaktighet och påverkan.

Arbetet har gett mycket ny energi, även om tidsbrist kan göra det svårare.

Vill du veta mer? Kontakta Östermalms stadsdelsförvaltning.

På bilden: Denice Svensson.

Eurenii Minne - akut, utredning och föräldrastöd

På Eurenii minne genomförs *Klargörande samtal* vid inflytt och utflytt och vid behov däremellan. Syftet med de strukturerade samtalen är att klargöra:

- Vart barnet är, vilka vi är och vad vi gör
- Vem som har bestämt att barnet ska vara här
- Anledningen till att barnet ska vara här
- För ensamplacerade barn ges även information om vart deras föräldrar är och när/hur nästa kontakt med dem kommer att vara/se ut

Samtalet genomförs med olika metoder, anpassade till barnets ålder och mognad. Till exempel *teppingdockor*, *Tre hus-samtal* och *Nalle-kort*.

Barnet ges möjlighet att delta i en utvärdering av placeringen genom en barnenkät som delas ut i samband med att de flyttar härifrån.

Vill du veta mer? Kontakta Eurenii minne.

SIP-kollen i Hässelby-Vällingby

Efter genomfört SIP-möte i Hässelby-Vällingby fyller ungdomarna/barnen i vad de tycker om mötet i en enkät på www.sipkollen.se. Enkäten är anonym, enkel att fylla i och består av skalfrågor. Den som leder mötet ordnar så att ungdomen/barnet får enkäten, som är helt frivillig. Informationen till ungdomen i anslutning till enkäten är viktig.

På www.sipkollen.se (gå in på statistisk kommuner och landsting) finns sedan statistik över genomförda SIP-kollar över hela landet, som även kan brytas ned på stadsdelsnivå.

Enkäterna upplevs som ett bra sätt att följa upp kvaliteten – ”ger de här mötena ungdomarna/barnen något”? Det går också att jämföra geografiskt och över tid.

Nästa steg är att arbeta fram ett bra sätt att använda enkäten med tolk.

**Vill du veta mer?
Kontakta
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning.**

*På bilden:
Rebecca Hedenstedt*

På barnens arena – att skapa förutsättningar för barns delaktighet med spel som verktyg. Norrmalm.

Familjeenheten på Norrmalm har under de senaste två åren haft återkommande metodtider med fokus på samtal med barn. Målsättningen är att alla barn som kommer i kontakt med socialtjänsten ska känna sig lyssnade på och uppleva att de kan säga det som är viktigt för dem i mötet. För att möta barnen på ett lekfullt sätt och bjuda in till samtal används bland annat olika spel.

Ett exempel är ”*Spelet om mig*” där socialsekreteraren, barnet och ibland föräldern spelar tillsammans. Spelet innehåller frågekort och ger barnet möjlighet att prata både om enklare och djupare frågor.

Socialsekreterarna upplever att spelen är ett bra sätt att skapa kontakt med barnet på dess egna villkor och egna arena.

Norrmalm har också tagit fram ett liknande spel för barn som är aktuella för LSS.

**Vill du veta mer? Kontakta Norrmalms
stadsdelsförvaltning**

*På bilden: Elin Nyberg och
Malin Simonsson*

Sociala tjänstehundar i Älvsjö

I Älvsjö arbetar familjebehandlare och terapihundsförare Cia Lilja tillsammans med sina Berner Sennen-tikar Vilja och Bubblan som hundteam. Tillsammans möter de stadsdelens barn och ungdomar.

I arbetet möter de barnen på deras egna arenor, i skolor och på gator och torg, men de arbetar också med behandlingsuppdrag från stadsdelens socialsekreterare. Hunden är ett viktigt verktyg i arbetet. Den skapar ett lugn, fungerar trygghetsskapande och bidrar till neutrala kontaktytor med barn och ungdomar. Med hunden närvarande finns det alltid ett kravlöst samtalsämne till hands. Att kravet på ögonkontakt minskar drastiskt med hunden i rummet gör också att hunden verkar som en brygga i möten med barn med olika psykiska funktionsvariationer. När hunden är med blir det en naturlig fokusförflyttning när helst det behövs. Barnet kan rent fysiskt förflytta sig i rummet på ett okomplicerat vis tillsammans med hunden, kanske göra ett trick eller gå en kort promenad. Dessutom kan barnet när som helst vända sig till hundens värme och närhet för att få tröst när barnet vill ha det. Det gör att hunden bidrar till att skapa goda förutsättningar för utvecklande samtal och ökar motivationen hos barnet att möta det som är svårt. Arbetet skapar därför en möjlighet även för de barn som kan ha svårt att uttrycka sig i kontakten med socialtjänsten att med hjälp av hunden få formulera sig och vara delaktiga.

Vill du veta mer? Kontakta Älvsjö stadsdelsförvaltning

Barnperspektiv inom ekonomiskt bistånd, Rinkeby-Kista

Varje månad i Rinkeby-Kista träffas några chefer, socialsekreterare och utvecklingssekreterare i en barnperspektivgrupp. Uppdraget är att utveckla barnperspektivet och planera aktiviteter för varje år. För att förenkla arbetet försöker Rinkeby-Kista jobba så mycket som möjligt med steg-för-steg-stöd. Målet är att få till barnkonsekvensanalyser mer rutinmässigt, vilket inte alltid är lätt.

Under 2017 har gruppen bland annat ordnat en ”barndag” för hela ekonomiskt bistånd. Till den dagen skulle alla socialsekreterare enbart boka in möten i ärenden där det kunde behöva göras barnkonsekvensanalyser. Dagen inleddes med gemensam frukost och information, innan de enskilda mötena med familjerna tog vid. Barnperspektivgruppen fanns under hela barndagen tillgängliga för skrivtips och peppande. På eftermiddagen återsamlades alla för gemensam reflektion. Kollegiegranskning av journaler skedde parallellt, avidentifierade exempel på barnkonsekvensanalyser skickades in och barnperspektivgruppen fanns tillgängliga en utsatt dag innan barndagen för att gå igenom ärendelistor tillsammans med de socialsekreterare som vill ha det stödet. En liknande dag kommer att genomföras 2018.

Barnperspektiv är också en viktig del av introduktionen för nyanställda inom ekonomiskt bistånd.

Vill du veta mer? Kontakta Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning

På bilden: Marju Stenudd och Felicia Rydén

Samverkan utifrån Signs of safety, Hässelby-Vällingby.

Hässelby-Vällingby jobbar med *Signs of safety*s modell för grupphandledning utifrån barnperspektiv. Även exempelvis vuxenenheten, försörjningsstöd och BVC bjuds in för gemensam handledning.

Handledningen sker utifrån barnen och processen styrs av ett barnperspektiv. Det tydliggörs vem som gör vad och det gemensamma arbetet organiseras och struktureras. Tanken är att oron för ett barn inte ska läggas över fram och tillbaka mellan olika handläggare utan arbetet ska fokuseras framåt.

Upplägget består av flera strukturerade steg med både individuellt reflekterande och samtal utifrån bland annat tidigare och aktuell skada, framtida risker, mål, skalfrågor för bedömning, befintliga styrkor och säkerhet.

Det är många steg i modellen och ofta kan det vara svårt att hinna med alla. Det görs därför lite olika beroende på ärende.

Vill du veta mer? Kontakta Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.

”Beslutsfattare och medarbetare ska beakta barnperspektivet och omsätta barnets rättigheter i alla beslut, uppdrag och i det dagliga arbetet”

”Barn och vuxna ska ha kunskap om barnets rättigheter och vad de innebär i praktiken.”

”Barns rätt till likabehandling och skydd mot diskriminering ska säkerställas.”

”Barn ska vara trygga och skyddas mot fysiskt och psykiskt våld”

”Barn ska ges förutsättningar att uttrycka och få sina åsikter respekterade.”